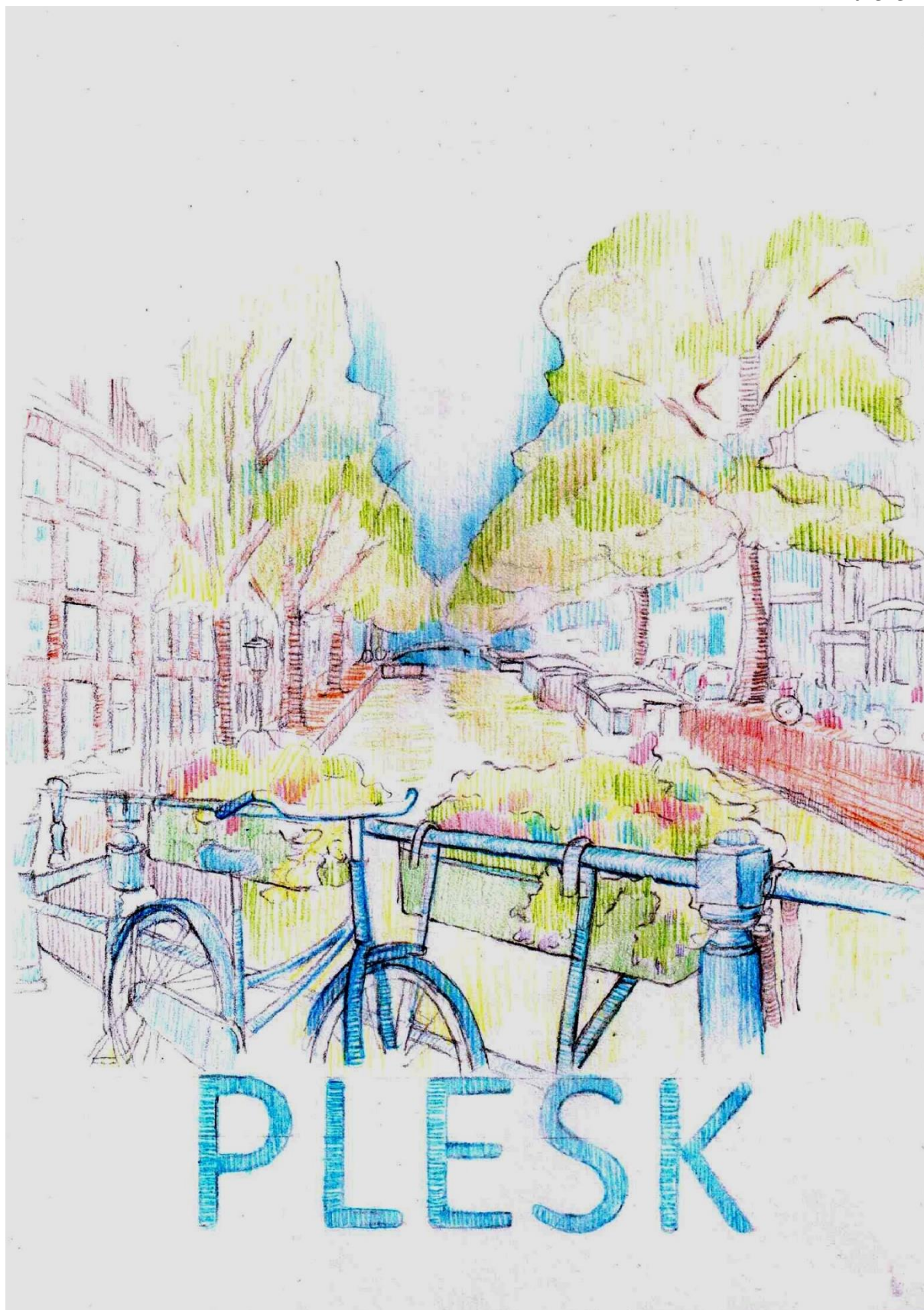

1. Infokoutek domova	2
2. Využití volného času	3
3. Osobnost	4
4. Velikonoční tradice	7
5. Nejvzácnější rostliny na světě	8
6. Setkání s osobností	11
7. Galerie na schodech – „Zachraňme psy“	12
8. Perem studenta – psí útulek	13
9. Děkovný dopis	14
10. Charita – „Dobrotety“	15
11. Zajímavosti o psech	16
12. Hlavomorna	18
13. Evoluce	20
14. Hokej	25
15. Humor, zábava a křížovka	26

Spolupracovali:

Mgr. S. Klementová	šéfredaktor, grafické úpravy
Věra Šafratová	pravidelné rubriky
Mgr. P. Otrubová	hlavomorna
Mgr. J. Gola	Hokejové utkání
Ing. Tereza Lörincová	setkání s osobností, velikonoční tradice
Karolína Heczková	velikonoční výzdoba
Ondřej Kocyan	titulní strana
Žáci DM Lidická – M. Lasotová a kol.	postřehy z psího útulku

Milí studenti,

už nám probíhá druhé pololetí a náš časopis se dostal do své druhé poloviny.

Prostory domova v „Galerii na schodech“ v únoru zpestřily fotky a obrázky paní Elen Thiemlové z ateliéru Viridian. Výstava se zaměřila na charitativní činnost psiho útulku v Ostravě – Třebovicích s názvem „Zachraňme psy“. Paní vychovatelka Rusinová zorganizovala se studentkami exkurzi do zmíněného útulku.

Během února jste také mohli navštívit besedu se Zdeňkem Svěrákem, která se konala v Knihcentru v Ostravě. Tuto akci zorganizovala paní vychovatelka Ing. Lörincová. Pan vychovatel Mgr. Gola pro studenty zařídil návštěvu hokejového zápasu HC Vítkovice proti HC Kometě Brno.

Během února a března se věnujeme charitativní činnosti – probíhá finanční sbírka na Marušku a žirafu do ZOO Ostrava.

V druhé polovině března je pro vás otevřena burza ošacení. Výdělek z této akce finančně podpoří žirafu Rothschildovu ze ZOO Ostrava. V úterý 27.3. můžete navštívit spolu

s paní vychovatelkou Mgr. Otrubovou besedu se známou spisovatelkou a scénaristkou Halinou Pawlowskou.

V březnu po jarních prázdninách začíná 11. ročník vědomostní soutěže „Krakovský speciál“, a to jeho základním kolem. Finálové kolo bude probíhat v měsíci dubnu.

Já pro Vás objednávám na duben divadelní představení „Šťastni ve třech“, které bude 10. dubna v divadle Antonína Dvořáka.

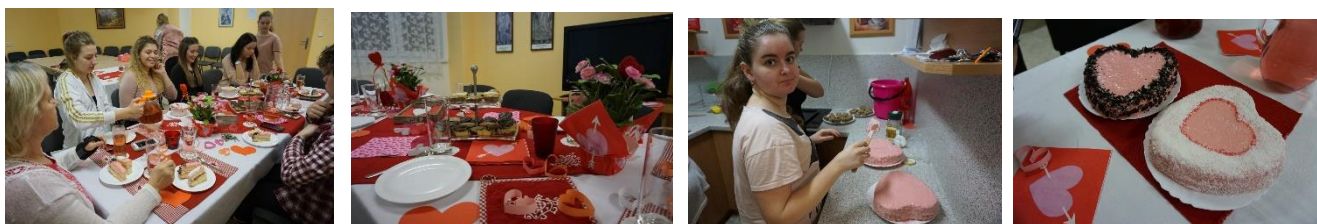
Všechny kroužky probíhají ve stanovených termínech - tvořivá dílna, kreativní dílna a sportovní kroužky – volejbal, sálová kopaná a basketbal. Ke sportovní činnosti patří i kroužek pohybových aktivit Tanz-Bewegung-Spaß. V tuto dobu právě probíhá turnaj ve stolním tenise, který pořádá na DM Krakovská pan vychovatel Mgr. Bučko. Mezi další volnočasové aktivity patří kulinářské kroužky, knihovny, využívat můžete stolní fotbal, posilovny, permanentky na bazén.

Zimní výzdoba v domovech byla vystřídána jarní a velikonoční tematikou.

Za redakci a všechny pedagogy vám přeji krásné jaro a spoustu pěkných a nových zážitků.

Mgr. Klementová Silvie

VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU V DOMOVĚ

kulinářské kroužky

tělocvična

nástěnka

beseda se Z. Svěrákem

kreativní dílna

tvořivá dílna

Karl Drais: Neměli bychom bez něj jízdní kolo, psací stroj ani mlýnek na maso!

Řítí se silnicí jako chytrá horákyň. Jede a jde současně. Na podivném prkně vybaveném dvěma loukot'ovými koly, které pohání odrazy nohou. Někteří se smějí, jiní tleskají.

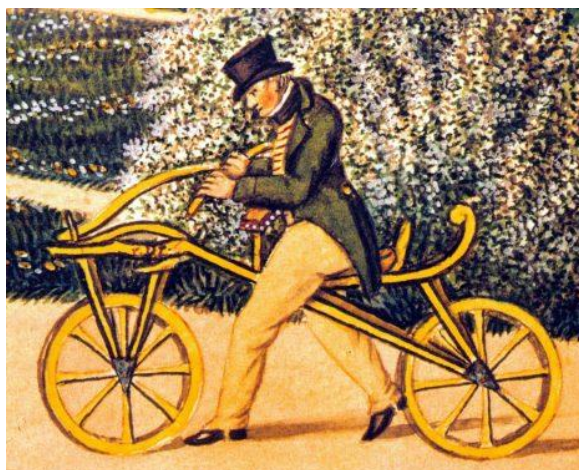
Karl Friedrich Christian Ludwig svobodný pán Drais von Sauerbronn. To z ní vznešeně. Není divu. Jeho otec Karl Wilhelm Friedrich Ludwig von Drais (1755–1830) je nevyšším bádenským soudcem. Proto, když se 29. dubna 1785 narodí, rozplývá se nad kolébkou celá místní honorace. Zatímco dámy švitoří, hrdý otec přijímá gratulace a v duchu si maluje pro syna úspěšnou budoucnost.

Karl prožije poklidné dětství obklopen privilegii vyšší šlechty a pak se na otcovo přání začne připravovat na lesnickou službu. Nepříliš nadšeně, protože ho to nebaví.

Více než stromy, zajíci a koroptve ho zajímá matematika, fyzika a mechanika.

Karl Drais

Vynálezce bez práce

Začínají se u něj projevovat vynálezecké choutky, kvůli kterým však stále více zanedbává služební povinnosti dvorního myslivce. Po řadě konfliktů s nadřízenými je „odejit“ z aktivní služby na časově neomezenou dovolenou. Začíná pracovat na prototypu vozu, který uváděla do pohybu jen síla svalů řidiče. Čtyřkolový se však nedá příliš řídit.

Když se tak Karl řítí silnicí a děsí rámusem starší dámy, dostává revoluční nápad. Jednostopé běhací kolo.

Nikdo předtím to nezkusil, protože nevěřil, že je možné udržet rovnováhu na dvou kolech.

Ruský car se dobře baví

V německém Karlsruhe probíhá v prosinci 1813 jednání o válce proti Napoleonovi (1769–1821) a panstvo hledá rozptýlení po náročných jednáních. „Myslivecký mistr svobodný pán von Drais předváděl svůj nový vůz našim vládcům. Cara z Ruska představení nadchlo tak, že požadoval následující den ještě jednou předvedení,“ píše dobový tisk.

A dodává, že car pak za odměnu posílá vynálezci brilantový prsten. Carl se znovu připomíná v červnu 1817. Exploze indonéské sopky Tambora zavinila neúrodu vedoucí k nejhoršímu hladomoru v 19. století. Potraviny i krmivo pro koně dosahují takových cen, že dochází k masovému vybití koní. To však vyvolá velké potíže v dopravě a některých službách, například u pošty.

Karl Drais nabízí mechanického koně, kterého není třeba krmit. Svůj laufmaschine (běhací stroj) předvede efektní jízdou z Gernsbachu do Baden-Badenu.

Zvládne ji za třetinu doby, kterou by vyžadovala chůze.

Nejdřív tleskají, pak zakazují

Lidé tleskají, slovenský básník Ján Kollár (1793–1852) píše oslavnou báseň a velkovévoda Karel Bádenský jmenuje Draise profesorem mechaniky. Hitem se stane hlavně ve Francii a Anglii, kde zdomácní pod názvem draisina. Její sláva však nemá dlouhého trvání. Mnozí ji považují za nepraktickou a nepohodlnou, říkají jí kostitřas. A protože silnice jsou mizerné, jezdí majitelé draisin po chodnících.

To vede k nehodám a konfliktům s chodci. Do roku 1820 je proto zakázána v ulicích Londýna, Milána i dalších měst. Do potíží se dostává i Drais. V roce 1821 ještě sestrojí předchůdce psacího stroje, z něhož se později vyvine stenograf. Potom ho však štvance, rozpoutaná v politicky napjaté situaci proti jeho rodině, vyhání do exilu.

V Brazílii se účastní expedice německého přírodovědce Georga von Langsdorffa (1774–1852) a domů se vrací až po pěti letech. Znovu se pouští do práce. Sestrojí klavírní „rekordér“, který při hře zapisuje noty, předchůdce tlakového hrnce, mlýnek na maso. V roce 1833 získá na výstavě v Manheimu stříbrnou medaili za „kamna s originálním odvodem kouře, jím vynalezená“.

Jeho finanční situace je však zoufalá a nakonec se musí uchýlit ke svým sestrám Lusy, Karolině a Ernestině von Draisovým.

Smutný konec dobráckého podivína

Po zbytek života u nich nalézá domov a také prostor pro práci. Postupně se však u něj projevuje úbytek duševních sil. Kluci za ním běhají s posměšky, když se kodrcá ulicemi na své draisině, jako vynálezce upadá do zapomnutí. Navíc zůstává zcela bez prostředků. Prusové mu totiž seberou penzi s tím, že tyto peníze jsou třeba na splácení „nákladů revoluce“.

Umírá bez zájmu veřejnosti dvanáctého prosince 1851.

Květná neděle

poslední (tedy šestá) postní neděle (půst začíná Popeleční středou a trvá 40 dní). Dle Bible přijel Ježíš se svými učedníky do Jeruzaléma, aby oslavil Pesach (odchod Izraelitů z Egypta). Název neděle je odvozen od květů (mají připomínat palmové větve, jimiž lidé vítali Ježíše), kterými se zdobí kostely.

Modré (žluté) pondělí

představuje poslední masopustní pondělí

Šedivé úterý

uklízelo se obydlí, vymetaly se všechny nečistoty

Škaredá středa (Sazometná středa)

Bible uvádí, že Jidáš právě v tento den zradil Ježíše Krista. Podle tradice se mají vymetat komíny. A také se říká, že budete-li se mračit, pak se budete mračit každou středu po celý rok.

Zelený čtvrtek

dle Bible se v tento den konala poslední večeře Ježíše Krista. Byl při ní zatčen. Na Zelený čtvrtek se také naposledy před Velikonocemi rozezní zvony. Jejich zvuk je nahrazen řehtačkami. Název tohoto dne je odvozen od skutečnosti, že se nosilo zelené mešní roucho. Mezi zvyky patří například brzké vstávání a omytí rosou (zabrání se nemocem), má se sníst něco zeleného (člověk bude rok zdravý). Také se pekly jidáše (pečivo z kynutého těsta), které se namazaly medem.

Velký pátek

v Bibli je napsáno, že Ježíš byl souzen, odsouzen a ukřižován. Křesťané mají držet přísný půst. Říká se, že na velký pátek se otevírá země a vydává poklady. Otvírá se dokonce i hora Blaník a prý je možné spatřit blanické rytíře. Dle tradice se nemá práť prádlo či pracovat na poli a v sadu. Také se nemá nic půjčovat, prodávat a darovat.

Bílá sobota

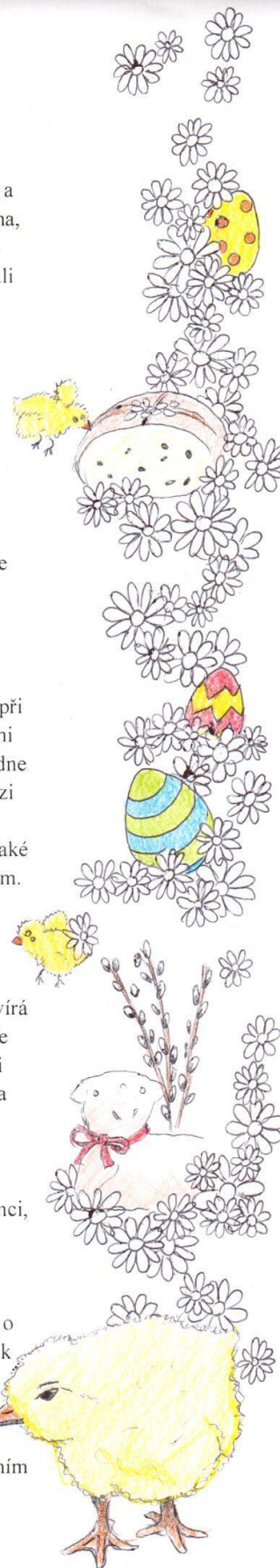
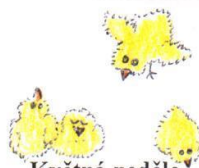
končí 40 denní půst. Uklízí se, pečou mazance a velikonoční beránci, zdobí se vajíčka a pletou pomlázky.

Velikonoční neděle (Boží hod velikonoční)

podle Bible vstal Ježíš Kristus z mrtvých. Pro křesťany se jedná o nejvýznamnější svátek roku. V kostele se svěť jídlo, které se pak podává u slavnostní tabule.

Velikonoční pondělí

tento den je spojen s koledováním, poléváním vodou a velikonočním zajíčkem

5 nejvzácnějších rostlin světa: Které to jsou?

O ohrožených druzích zvířat se mluví relativně často, ale málokdo se někdy doslechne o rostlinách tak vzácných, že jich ve volné přírodě roste jen posledních pár exemplářů. Které z nich tedy kvůli ničení biotopu nebo nezákonnému sběru bojují o život?

Nepenthes attenboroughii

1. *Nepenthes attenboroughii*

Nový druh masožravé láčkovky byl objeven až v roce 2007. Několik exemplářů vzácné rostliny bylo dosud zaznamenáno pouze na jediném místě na světě. Druh s láčkami velkými až 30 centimetrů roste jen na vrcholu filipínské hory Mount Victoria.

Tahina spectabilis

2. *Tahina spectabilis*

Rostlina známá také jako sebevražedná palma roste pouze v odlehlých lesích na severozápadě Madagaskaru. Podle expertů se na tomto ostrově ve volné přírodě nachází jen kolem 90 exemplářů. Palma je přitom výjimečná nejen rozměry svých listů, které mohou měřit až 5 metrů ale i tím, že vykveté jen jednou za život a poté odumírá.

Rhizanthella gardneri

3. *Rhizanthella gardneri*

Vzácná rostlina, které se přezdívá podzemní orchidej, stráví celý život pod zemí, kde dokonce i kvete. Její krémové až načervenalé květy proto spatří jen ten, kdo si je vyhrabe. Bohužel rostlinu není jednoduché najít nejenom proto, že se schovává, ale také kvůli tomu, že v západní Austrálii roste posledních 50 exemplářů na světě.

Mammillaria herrerae

4. Mammillaria herrerae

Kaktus připomínající golfový míček, po němž také dostal svou přezdívku, rozkvétá krásnými růžovými květy. Z tohoto důvodu byla rostlina často nelegálně sbírána a přesazována do kaktusových zahrádek. Kvůli tomu posledních 20 let klesla populace druhu Mammillaria herrerae o celých 95 %. Posledních pár kousků je tak možné obdivovat jen ve volné přírodě mexického pohoří Queretaro.

Encephalartos hirsutus

5. Encephalartos hirsutus

Dnes vzácný druh cykasu byl poprvé popsán v roce 1996, kdy jeho populace byla ještě relativně početná. Jenže stejně jako „golfový míček“ se stal oblíbeným cílem zahrádkářů, proto dnes divoce roste již pouze v provincii Limpopo v Jižní Africe.

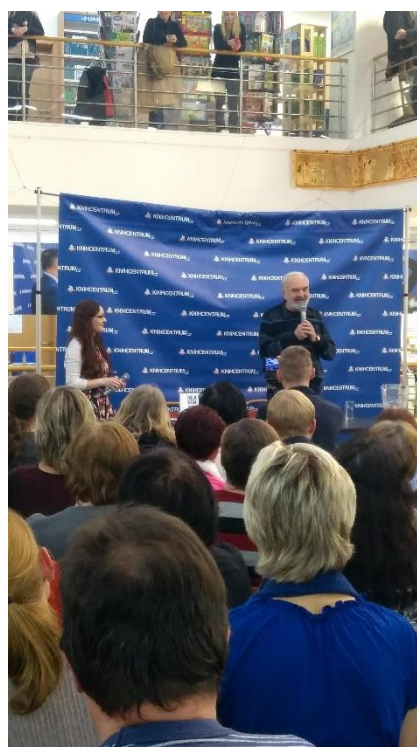
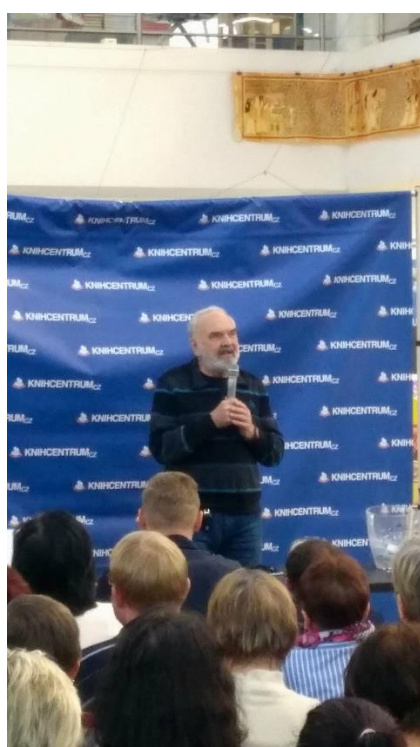

www.KNHCENTRUM.cz

Setkání s významnou osobností

Dne 8. 2. 2018 jsme navštívili s Domovem mládeže Knihcentrum v Ostravě, kde měl besedu Zdeněk Svěrák. Účast byla velká, místa k sezení byli obsazené už dlouho dopředu.

Na základě jeho večerního vystoupení se zúčastnil této besedy s autogramiádou. Pan Svěrák odpovídal na dotazy ohledně filmů a knih jak pracovníci Knihcentra, tak i lidem z publika velice zábavnou formou. Po vyčerpávajícím dotazování následovala autogramiáda, kde si lidé mohli nechat podepsat jeho knihy.

Ing. Tereza Lörincová

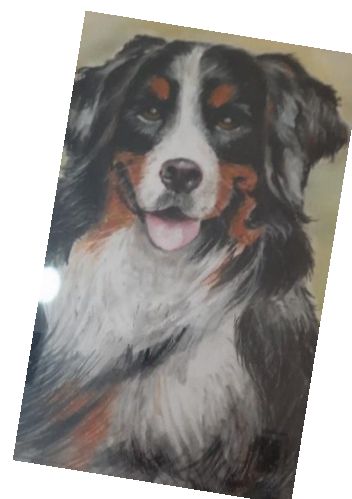
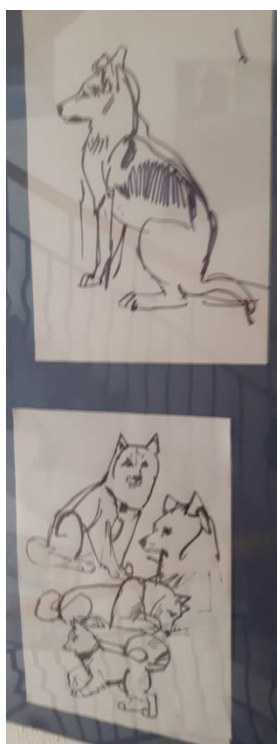

Galerie na schodech

Od konce ledna zdobí naši „Galerii na schodech“ opět výstava paní E. Thiemlové, tentokrát na téma „Zachraňme psy.“

Na základě této výstavy navštívila paní vychovatelka Rusinová s žáky útulek v Ostravě – Třebovicích.

Dne 7. 2. 2018 jsme se s děvčaty a paní vychovatelkou Rusinovou vydaly do útulku v Třebovicích. V útulku se zrovna starali o 84 psů. Veterinární technička nám ukázala, jak fungují a aplikují čipy, i jak se starají o nově přichozí pejsky. Venku jsme viděly odchyťové auto a také nástroje k odchyťu zvířat, především pejsků, koček a hadů.

Viděly jsme i některé ze psů, kteří byli zrovna k adopci. Dokonce nás i poučili, jak se máme správně starat o své milované mazlíčky. Také jsme se dozvěděly, že venčit tamější psy můžou pouze osoby starší 18 let. Útulku můžete pomoci aspoň tím, že pejskům donesete konzervy nebo dobrůtky. Exkurze se nám velmi líbila a něco nového jsme se i dozvěděly.

Markéta Lasotová a kol.

Provozní doba:
úterý - neděle 10:00 - 17:00

Provozní 4, Ostrava-Třebovice
T 596 967 288
E utulek@ostrava.cz

OSTRAVA!!!

Milé studentky,

velmi nás všechny ve Vřidianu potěšila a dojala správa, že jste uspořádaly sbírku pro opuštěné psy.

Je to pro nás obrovské povzbuzení vidět, že naší výstava otevírá oči vlastně vám - mladým lidem. Je vidět, že máte srdíčka na pravém místě, když jste schopni podílet se i o omezené prostředky, kterými disponujete.

Spousta lidí nevidí a někdy také nechce vidět, jak se se zvířaty zachází. Je potřeba o tom mluvit, upozorňovat na existenci množiček a hlavně končit s nimi na vládě zákon, který by posílal množičky do vězení. Věřme, že se nám to společnými silami podaří.

Děkujeme, že jste takoví, jací jste a moc si vás za to vážíme.

Přejeme vám, aby se vám v životě dařilo co nejlépe a aby svět kolem vás byl takový, jaký si zasloučíte - tedy láskyplný a usilovný.

La všechny z Vřidianu

váš Eln Thimlová

Dobrotety

Jedná se o klub maminek, které chtějí pomáhat rodičům předčasně narozených miminek. Pomoc se rozšířila na děti a rodiny v těžké životní situaci, kde se jim snaží zajistit lepší životní podmínky. Jedná se o kojenecké ústavy, dětské domovy, dětská oddělení v nemocnicích a azylové domy.

Bylo nám nabídnuto, zda bychom se do tohoto charitativního projektu nechtěli zapojit. A odpověď byla kladná ☺ Paní vychovatelka Ing. Lörincová přinesla na domov svíčky. Studentky v kroužku tvořivé dílny je pod vedením paní Rusinové pomocí ubrouskové techniky vyzdobily. Dne 17. 3. proběhl jarmark, kde se tyto svíčky prodávaly. Finanční výtěžek z akce se využil na pomoc dětem v tíživých situacích.

Tajemství psího zraku: Vidí opravdu černobíle?

O oblíbených čtyřnohých mazlíčcích koluje mezi lidmi množství představ a mýtů. Ať už se jedná o to, že psi vidí černobíle nebo to, že vrtění ocasem je vždy přátelské gesto. Zatímco některé představy jsou poměrně neškodné, jiné mohou psovi či lidem kolem něho uškodit. Představíme vám několik nejznámějších mýtů o psech.

Psi vidí černobíle

Tento mýtus je jeden z nejobvyklejších, zná ho pravděpodobně i ten, kdo nikdy psa nevlastnil. Ve skutečnosti psi barevně vidí, jen nevidí takové barvy jako lidé. Zatímco lidské oko dokáže rozlišit všechny barvy duhy, psi vnímají především žlutou, modrou, jejich kombinace a zelenou. Vliv na toto mají pestíky jejich oka, což jsou receptory, které nám pomáhají rozlišit barvu. Ostatní barvy psi vidí jako určitou kombinaci modré a žluté. I proto se někdy stane, že pes není schopný najít v trávě jasně červený míček, který je pro lidi jasně viditelný. Psovi se prostě ztratí.

Důvodem pro to, jak psi vnímají barvy, je prý evoluce. Zatímco pro člověka bylo rozlišení různě barevných bobulí a plodin životně důležité, psi jsou lovci. Jako takoví se nemusejí příliš zabývat barvami, je pro ně důležitější schopnost zachytit pohyb – a to i na dálku. Jejich oči se tedy přizpůsobily jejich potřebám. Navíc psi nespolehnají jen na jeden svůj smysl. Proč by měli všechno vidět, když to mohou slyšet a cítit?

Pes je nemocný, když má suchý čumák

Veterináři často v ordinaci slyší nějakou variaci věty: „Jeho čumák byl suchý a teplý, určitě je nemocný.“ Majitelé sice často dokážou odhalit nemoc psa ještě před tím, než se projeví fyzicky, suchost čumáku s tím však nemá nic společného. Vlhkost a teplota nosu je regulována pomocí nosních žláz, které ho zvlhčují. To se však liší podle venkovní teploty a celkového počasí. Starostliví majitelé se tedy nemusí bát, když je psův čumák poněkud sušší. Podle veterinářů může psův čumák indikovat nemoc ve chvíli, kdy je nadměrně suchý a tvrdý, pokud z něj teče hlen či pokud krvácí.

Pes vrtí ocasem, když má radost

Je pravda, že šťastný pes vrtí ocasem – proto si toto chování lidé spojili se štěstím. Pes však ocasem může vrtět i ve chvílích, kdy je nervózní či zmatený, to se pak může proměnit v agresi. Lidé by tedy měli sledovat, jak přesně pes ocasem vrtí a také postoj jeho těla. Pokud je ocas zdvižený a srst na zádech zježená, pes se snaží ostatní zastrašit a může se chovat agresivně. Pokud je ocas dole a vrtí se jen lehce, vyjadřuje strach a podřízení. Pokud je ocas v rovině s tělem, pes se cítí dobře.

Pes stárne sedm lidských let za každý rok

Tahle představa vznikla především proto, že je pro člověka snazší vztáhnout něco k sobě. Psi se obvykle dožívají okolo dvanácti let (liši se to podle velikosti i plemene), po znásobení sedmi je dvanáctiletému psovi osmdesát čtyři „lidských“ let. Toto je zjednodušená představa, ačkoliv veterináři uznávají, že psi stárnou rychleji, protože mají kratší život. Všechno to sice záleží na konkrétním psovi, avšak je možné říct, že jednoletý pes svou vyspělostí přibližně odpovídá patnáctiletému člověku. Desetiletý pes tedy nebude mít sedmdesát „lidských“ let, ale padesát šest.

Pes žere trávu, když má pršet

Pokud pejskař vidí svého mazlíka, jak okusuje stébla trávy, pravděpodobně se zasměje a poznamená něco o dešti. Psí požívání trávy rozhodně není dobrou předpovědí počasí, protože to s deštěm nemá nic společného. Pes není meteorologická rosníčka. Místo toho se veterináři domnívají, že existují dva hlavní důvody, proč se psi „pasou“. Může se stát, že pes snědl něco, co mu nedělá dobře, v tom případě se toho chce zbavit. Proto vyhledává ostrou trávu a někdy se také pozvrací. Druhým důvodem je to, že psovi chybí vláknina, proto si zpestřuje jídelníček. Někdy stane i to, že chlupáčovi tráva prostě chutná.

HLAVOMORNA

1. Chrápající skauti

Na skautském táboře máte tři tábořiště, kde musíte vyřešit umístění stanů tak, aby se skauti v noci nerušili svým chrápáním. Stan musí stát vždy vedle stromu a nesmí sousedit s žádným jiným stanem, a to ani po diagonále. Čísla na krajích udávají počet stanů v odpovídajícím řádku či sloupci.

	2	1	1	0	1
1					
0	🌳				
2				🌳	
1	🌳	🌳		🌳	
1					

2. Parkoviště

Zjistíte, jaké číslo se schovává pod autem?

3. Anagramy

Pro vysvětlení: Anagram je slovo či více slov, která vzniknou z původního slova či více slov tak, že se použijí všechna písmena, která jsou v původním výrazu obsažená, a změní se jejich pořadí.

V anagramech jsou schovaná jména, jména a příjmení, známé osobnosti i pozdravy.

Tak hodně štěstí ☺

ITALA NE!

I FRAJER SHOŘÍ, ODPROS!

NA HLEN A OSUD

POVOLÁNÍ: KAVALÍRKA

ULOVILA SAMCE

4. Matrix reloaded

Zapište všechna čísla od 1 do 9 do volných míst v tabulce tak, aby všechny rovnice vycházely. POZOR: Neplatí zde přednost násobení a dělení před sčítáním a odčítáním! Všechny rovnice musí být provedeny v zobrazeném pořadí, například v druhém řádku se tedy nejprve odčítá a až poté se výsledek násobí.

$$\begin{array}{rclcl}
 \square & - & \square & + & \square & = & 10 \\
 + & & - & & - & & \\
 \square & - & \square & \times & \square & = & 12 \\
 + & & - & & \times & & \\
 \square & + & \square & - & \square & = & 3 \\
 = & & = & & = & & \\
 15 & & 0 & & 4 & &
 \end{array}$$

Řešení:

	2	1	1	0	1
1					
0					
2					
1					
1					

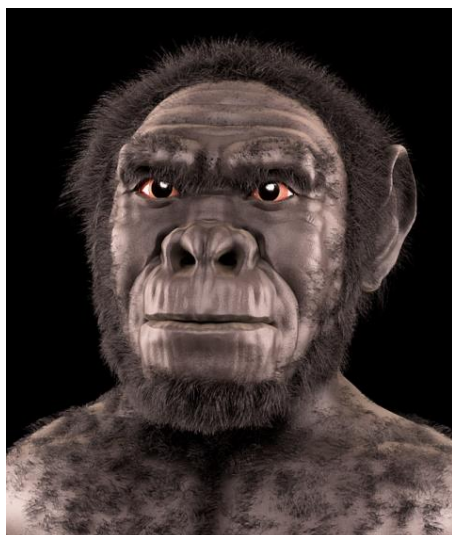
2. Číslo pod autem je 87. Obrázek je vzhůru nohama.

3. Natálie, profesor Jiří Drahoš, na shledanou, Karolína Pavlíková, Lucie Slámová

$$\begin{array}{rclcl}
 \square & - & \square & + & \square & = & 10 \\
 + & & - & & - & & \\
 \square & - & \square & \times & \square & = & 12 \\
 + & & - & & \times & & \\
 \square & + & \square & - & \square & = & 3 \\
 = & & = & & = & & \\
 15 & & 0 & & 4 & &
 \end{array}$$

4.

Tipněte si: Jakou intelektuální výbavu měli naši prapředci?

Zhruba před 2,5 milionu let si v Africe jedna z vývojových větví australopitéků, hominidních předchůdců člověka, rozhodne zpestřit jídelníček. Rozšíří ho o maso. Tenhle krok nastartuje i expanzi mozku...

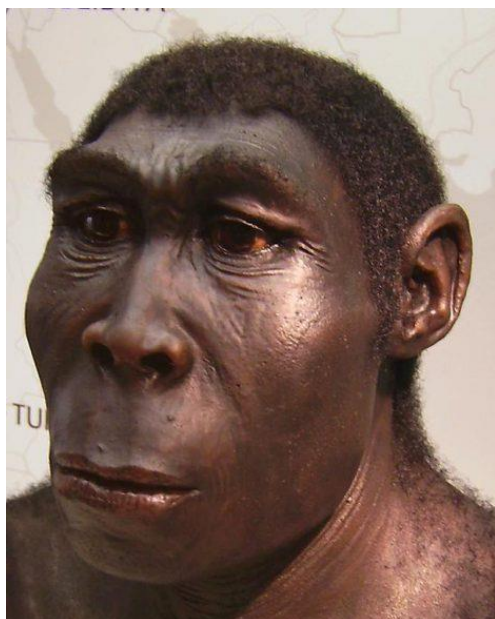
Růst odstartuje maso

Kdo: homo habilis, člověk zručný

Kdy: před 2,5–1,5 milionu let

Ačkoli jsme se dříve ve škole učili, že člověk zručný už byl aktivní lovec a uměl si masitou potravu opatřit, dnes jeho schopnosti vědci již tolik nepřeceňují. Podle jejich názoru se spíše přižívoval na zbytcích, které po sobě nechali schopnější predátoři. Postupně se ale sám naučí lovit a konzumace bílkovin v mase začne ovlivňovat růst jeho mozku.

Kapacita mozkovny člověka zručného tvoří asi 650–800 centimetrů krychlových.

Člověk vzpřímený má místo na velkou mozkovnu.

Rodily se děti s velkou hlavou?

Kdo: homo erectus, člověk vzpřímený

Kdy: před 1,8–0,4 milionu let

Používá dokonalejší nástroje než jeho předchůdci – například pěstní klín. Před přibližně 800 000 lety zkrotí oheň. Dokáže cestovat za potravou, důkazy o tom máme nejenom z východní Afriky, ale také z Evropy, například Španělska či Gruzie, ale i mimoevropských území dnešní Indonésie, Číny a Vietnamu.

Všechny tyto schopnosti mu zajišťuje podstatně větší mozek o velikosti 900–1100 centimetrů krychlových odpovídající téměř třem čtvrtinám toho našeho. Nálezy z roku 2001 z etiopského regionu Afar nás přesvědčují, že mozkovnu člověka vzpřímeného nemůžeme podceňovat.

Na základě rekonstrukce částí ženské pánve staré 1,2 milionu let vědci usoudí, že ženy měly prostorné pánevní dno a klidně se jim mohly rodit děti s velkou hlavou a tedy i patřičně vybaveným mozkiem!

Proč vyhrál evoluční souboj právě člověk rozumný?

Moudrý si vyměňuje zkušenosti

Kdo: homo sapiens, člověk rozumný

Kdy: před 250–200 tisíci lety

Homo sapiens, člověk moudrý, a neandertálec žijí načas na Zemi vedle sebe – a dokonce vedou podobný způsob života. Vědci dnes už mají důkazy o tom, že se tyto druhy mezi sebou křížily. Dokazuje to nedávná analýza čelisti nalezené v roce 1957 u Riparo Mezzena nedaleko italské Verony. Výzkumy DNA prokážou, že matkou člověka, kterému čelist patřila, je neandertálská žena a otcem druh homo sapiens.

Člověk moudrý má přitom tehdy velikost mozku už cca 1200 centimetrů krychlových. Co je příčinou, že přežije právě on, když jiní naši příbuzní jako neandertálci nebo naši předkové jako člověk floreský (žije asi před 100 000 až 12 000 lety) s podobnou inteligencí vyhynou? Příčinu hledají vědci v mozkovém centru rozvoje jazyka a řeči, které má více vyvinuté.

Člověk moudrý si proto je s to vyměňovat zkušenosti.

Neandrtálci už mají řeč.

Přemýšleli o posmrtném životě?

Kdo: homo sapiens neanderthalensis, člověk neandertálský

Kdy: 350 000–24 000 let

Kapacita mozku neandertálců se vyšplhá až do rozmezí 1400–1700 centimetrů krychlových. Její rozměry tedy asi o 10 procent převyšují náš mozek, což ovšem neznamena, že by neandertálci byli inteligentnější než my. Některé schopnosti jim ale nelze upřít, například už mají v mozku vytvořené centrum řeči. Dolní čelisti neandertálce dokonce obsahují svalové úpony pro řízení pohybu jazyka.

Neandrtálci mluví, i když zvládnou jenom jednoduché skřeky. Analýza neandertálského DNA dokládá přítomnost řečového genu. O tom, že jejich mozek nezažalí, svědčí i primitivní náboženský život potvrzený v roce 1909 nálezem 45 000 let staré kostry neandertálského chlapce v Le Moustier v jihozápadní Francii.

Pozůstalí svého druha pohřbí společně s milodary v podobě jídla, zbraní a nástrojů, zřejmě tak chtěli jeho duši zpříjemnit cestu na druhý břeh.

Člověk moudrý – tedy my.

Na velikosti (ne)záleží

Kdo: homo sapiens sapiens, člověk moudrý

Kdy: před 280 000 lety

Současný člověk homo sapiens sapiens se může chlubit velikostí mozku v rozmezí 1200 – 1600 centimetrů krychlových. Vědci dosud většinou kladli rovnítko mezi velký mozek a vysokou inteligenci, ale nové výzkumy ukazují, že tento předpoklad zdaleka není tak jednoduchý, jak se na první pohled zdá.

Nejde jenom o celkovou změnu velikosti našeho mozku, ale o vývoj poměrů jeho jednotlivých částí a jejich funkcí. Jádrem naší inteligence proto není skutečnost, že máme přibližně trojnásobný mozek proti šimpanzům, ale jeho struktura. Nejdůležitější vývoj se u homo sapiens sapiens odehraje v mozkové kůře, oblasti, která zodpovídá za naše vnímání a vyjadřování emocí, rysy osobnosti i schopnosti, s jakými se učíme a soustředíme na určité úkony.

Vybráno z Internetu.

VŠ.

Návštěva hokejového utkání

Již od začátku školního roku se mě žáci ptali, jestli i letos navštívíme nějaké hokejové utkání. Podle rozpisu zápasů HC Vítkovice Ridera jsem se rozhodl pro zápas s Mountfield HK. Zájem o zápas byl veliký (přihlásilo se i s DM Lidickou celkem 35 účastníků včetně paní ředitelky, která je mimochodem velkou hokejovou fanynkou). A tak v úterý 21.11. kolem 16³⁰ jsme vyrazili z DM a šli (jeli☺) směr Ostrava aréna, což je domovský stadion HC Vítkovice Ridera. Bez problémů jsme se usadili do hlediště a čekali, až vypukne zápas. Po prvním byly Vítkovice velmi aktivní a hned si vytvořily dvoubrankové vedení, pak dokonce ještě nastřelily tyč. Následně však začal „úřadovat“ rozhodčí a poslal Vítkovice do třech. Hradec, který byl do té doby malátný a prakticky nic nehrál, ucítil šanci a snížil na 2:1. To vše se stalo ještě v 1. třetině. Druhá třetina byla vcelku vyrovnaná, Vítkovice daly jeden gól a Hradec dva, takže po druhé třetině byl stav 3:3. Bohužel ve 3. třetině Vítkovice úplně odpadly a na konečném skóre svítil výsledek 6:3 pro Mountfield HK. Závěrem chci říci, že fanoušci včetně nás byli skvělí, atmosféra byla perfektní - jen ten výsledek je malou kaňkou při vzpomínce na tento úžasný den.

Mgr. Jaroslav Gola Dis.

Druhý zápas, který jsme s žáky navštívili začátkem druhého pololetí (6.2. 2018), bylo utkání mezi týmy HC Vítkovice Ridera a HC Kometa Brno. Tentokrát se přihlásilo 30 žáků a studentů z obou budov. Celý zápas byl již rozhodnut během první třetiny, kdy Vítkovice obdržely dva góly. Po celý zbytek zápasu ani na jedné straně nedošlo ke změně skóre a po nevydařené první třetině následovaly dvě třetiny vlažného hokeje. Závěrem si jen přát, aby výsledky byly pro Vítkovice jen lepší a fanoušci ze zápasu měli lepší zážitek a odcházeli s úsměvem.

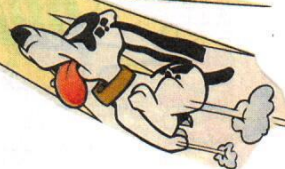
Mgr. Klementová Silvie

Směj se s námi

„Já jsem si k Vánocům přál elektrický vláček, a ty?“ ptá se bráška své sestřičky. „Já jsem si přála tampon, protože s ním se dá hrát tenis, plavat, lyžovat, jezdit na kole, skákat i běhat.“

Petr se vychloubá: „Na mě se každá holka směje!“ „A nosíš s sebou zrcátko?“

Policajti mají výplatu. Nadporučík je volá podle jména: „Novák: „Novák: „Tul“ 4800 Kč.“ A Novák jde pro prachy. „Mirkvička: „Zde!“ 5200 Kč.“ A Mirkvička jde pro prachy. „Souhm: „Nikdo se neozývá.“ Souhm: „Zase ticho.“ To je blbec,“ nadává nadporučík. „Má tu 183 400 Kč a nechce si to vzít!“

V rozlehlé hale supermarketu přistoupí pěkně vypadající muž k atraktivní ženě. „Promiňte, můžete si se mnou chvilku povídat?“ požádá ji. „Proč?“ diví se žena. „Ztratila se mi manželka. Kdykoli chvilku mluvím s cizí ženou, okamžitě se odněkud vynoří.“

Pan Lantoš se chlubit svému kamarádovi: „K Vánocům od manželky dostanu novou rybářskou soupravu, našel jsem to u ní ve skříni!“ „Tak to já asi dostanu nahatýho chlapa!“

Novák u krejčího: „Upravte mi kalhoty. Jsou tak široké, že musím udělat několik kroků, aby se hnuly z místa...“

„To by mě zajímalo, co nám zítra Pán Bůh hodí?“ moudruje pod vánočním stromčkem policista. „A co by ti měl jako Bůh házet?“ nechápe paní policajtová. „No, je přece zítra Boží hod, ne?“

NEMÁM
RÁD VODU
A GLOBÁLNÍ
OTEPLOVÁNÍ!

Pamatuj, že se netloustne od Vánoc do Silvestra, ale od Silvestra do Vánoc.

„Zabila jsem kohouta!“ hlásí paní na policejní stanici. „No a co? To není trestné,“ diví se policista. „A jak se vlastně jmenujete?“ „Cecílie Kohoutová.“

Říká doktor pacientovi: „Teda, pane Novák, vy jste jak řípa.“ „Tak zdravý?“ „Usmívá se pacient.“ „Ne, také samý cukr.“

Na výletě musí děti přejít po vysoko položené chatrné lávce.
"Vždyť se to s námi zřítí," odmítá na ni vstoupit Radka.
"Jen pojď," utěšují ji ostatní, "... (dokončení v tajence)

NÁPOVĚDA: ROM · IDO · OB · STOR · QRT											
M. JMÉNO (12. 6.)	MÍSTO U B. STIYVNICE	SLOVENSKÝ BEDNA	RUSKÁ ŘEKA	POVRCHOVÝ DUL	DLOUHÉ ZÁLIVY	SVÍTLNA	CIZÍ M. JMÉNO	NĚMECKÝ UHOR	ŘÍMSKÝ 1500	TOK	OZDOBÁ VÝŠIVKA
1						ŘECKÁ SLOUPOVÁ SÍŇ					
ZM. TERBIA			ČOSI PRAHY 5						ZKR. ODBOR. UČILIŠTE		
			OCOSY						RUDOLF		
ZÁJMENO				MYS VIETNAMU				DRAMA K. ČAPKA			
				NĚMECKÝ VÝCHOD				KONČETINA			
PŘÍJEMNOST								DLOUHÁ CHVÍLE			
								J. JMÉNO (24. 5.)			
SAD	SYMETRIE					CHEM. PRVY	2			VODNÍ ŽIVOČICH	RUČÍTEL SMĚNKY
DVĚRNÍ ZÁVĚS		POLSKÝ ARNOST			AFRICKÁ POUST						
					DRUH VRBY						
PÍŠNÉ MÝRY				MĚSTO SRN					MPZ VEHÉZUELY		
				ZN. SPORÁKŮ					STRACH		
ZN. RADONU			KREV STROHŮ					DVA			
			PROVAZ KOVBOJŮ					AMERICKÝ STARY			
SPORTOVNÍ HRA						OCHRANA ZBOŽÍ					
						MĚSTO ANGLIE					
DOMEK	PRINCEZNA Z TELEVIZNÍ POHÁDKY									SLOVENSKÝ ANNA	ČEKATEL BEHOVNÍHO STAVU
	ODVĚTY										
BODAVÝ HMYZ					ZASTARALÉ M. JMÉNO						
					ITALSKÝ PAVEL						
UMĚLÁ ŘEČ				PRŮKAZ CIZINCE				SOUHLAS			
				ZN. NEODYMU				SPZ OSTRAY			
SPZ LIBERCE			PŘÍSLONCE A JESTĚ					ŘÍMSKÝ 4			
			ZN. SODÍKU					SPZ PRAHY			
PROJEVOVATÍ SOUSTRAST											
PAPOUŠEK				ŘÍČNÍ RYBA				PSÍ POZDRAV			

7	8		6	3		5
		4		1		3
5	3				1	8
				9		2
		9			5	
	5		1			
	7	3				4 8
	9			8	3	
4			7	2		1 5

SPECIALISTA

						2	1
8			7	2	6	4	
4	2			1		8	
						1	5
3				8			4
	5	1					
		3		6			9 8
		8	9	4	2		7
2	9						

SPECIALISTA

5	1	6	2	7	3	9	4
2	7	3	9	8	4	5	6
8	4	9	1	5	6	3	2
7	6	4	3	9	1	2	5
3	9	5	8	2	7	6	1
1	2	8	6	4	5	7	3
4	8	1	7	6	2	3	9
9	3	7	5	1	8	4	2
6	5	2	7	4	3	9	1